

Yangya

Deuxième édition

Projet Lika Avril 2016

**Centre Interconfessionnel de Traduction de la Bible et
d'Alphabétisation (CITBA)
Région d'Isiro**

Projet LIKA

Province du Haut - Uélé

République Démocratique du Congo (R.D.C)

**Production et Distribution :
par le Bureau du Projet Lika sous
CITBA/ISIRO**

« Le manquement » est le titre attribué à ce livret. Les textes qui s'y trouvent apprennent à nos lecteurs à bien gérer la crise qui est selon les écrivains de ce livret; *Un danger dans la société*, tout en leur conseillant de poser toujours leurs difficultés à Dieu qui donne des solutions à tous problèmes.

Nous tenons à remercier et à encourager respectivement les hommes de bonne volonté qui nous ont fournis ces textes.

Nous remercions aussi le CITBA en étroite collaboration avec la SIL-ECG pour leurs actions, images et matériels sans lesquels ce livret ne serait produit.

Cette deuxième édition est produite suite à la demande et intérêt de nos locuteurs. A la fin de ce livret, vous trouverez la page d'Alphabet Lika pour vos études personnelles de Lilikó.

Nous vous souhaitons une excellente lecture

Equipe du Projet Lika

Bokobi na Nekprungbu

Bokobi na Nekprungbu ba ndi ka limbida, banapanana kugbe. Bikogo ndi masye masi pa imoti, banalyalya na kaanga pa imoti goni.

Ko ngbingo wa syangasu, mobo na makɔ a ndi ni ofini. Baswa binda kuwa ndi ka mukingani, babusya mbobi, muwakasya aputa ndi botiko bayasi, opupoku goni ka muesengi abusya bandabsu.

Bokobi amuuso kuwa ndi Nekprungbu be : « Men, tiko kuwa kalyaga iki ? Kyε botiko kusu opyini kuwa baipyre goni. »

Nekprungbu asikisyo muganza dakι be : « Tukananinο binza aka, kyε libo odunuku goni ngupa kaina. Niko kuwa imi kaindaga kakisa libo limwo, wanindaga iwε katikisiya malili ka muwakasya kyε wibogotu iwε kaikikisya. » Bokobi obingisyo kyε a ndi na mutamanagi manza.

Niyɔ biti olipyo, Nekprungbu amuuso men dakι be : « Aluku, ta kuwa kaında kasye yanı ? Kyε tö tö epungini imi. » Bokobi asikisyo be : « Nakibigtu imi, kiko ni wamibogotu goni iwε makugtu, taga kasye kugtu wa ligbesi. » Likprumuka ambanga ndi

Nekprungbu, iyî aka bë : « Eze menê, wa aka wa tiko mino na iwé wanù, weminoni goni kañaka kugù ? Wakapa bë tasyî pa imoti, tiñdi kasye kusili wa mungbongbo. » Bokobi aka na Nekprungbu bë : « Wanî no nzuka ïndi kamyo kusili wa mungbongbo kù. Binza iwé kyé nzuka kumyogigù. Na imi kainda kañaka ka ligbesi aka, nasye kù bëyo. » Bokobi nimuna aga ndi mu, Nekprungbu asye mutkaka kusili wa mungbongbo .

Yeki yanga a ndi ni usilyini, yukanana kabu apunga ndi kosyo.

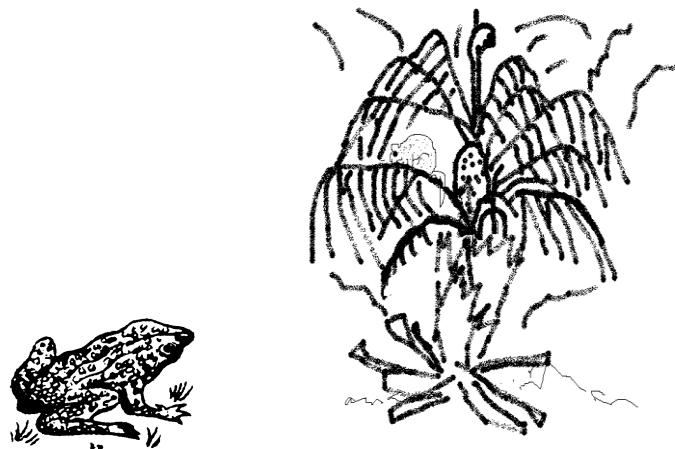

Na bûscobi, Nekprungbu ïnda kabanda Bokobi bë ïndi kûwa kakisa malili kyé anaga kûwa goni iyî kakisa libo bëyo bûkanana ndi mino. Ambegye feee, Bokobi asilya ndi iyî lya bumo aka kugù wa ligbesi. Ndiko bingbekpele kusili wa ligbesi. Nekprungbu aka na iyî bë :

« Waia, idikitilyokuno baka goni linzye, nikpingbi nolu limbengi. Kikiliki, limbengi anepupo na nza. » Bokobi aka ndi na iyî bë : « Nakapagigù imi kewaga ni nakalyalya. Tsa kenziniso, yegù

mbeyi libumo kekugya wa. » Nekpungbu akingilaga, hebe, ni wai dakì kamukonigù.

Niyo limbengi akundumono Nekpungbu, aga ka mèwakasya, otupoku mino makamù mo buku, odoku kokokiso kusili wa ligbesi.

Tki se kwa baba, mangù apanga karye, Bokobi imukana bazu ba kukwakù, ibukuso : « Hiii, menè, a buni bœyé ? Limo buku, nanokwo, buku a bapù, hiii, hiii ! » Nekpungbu aka na iyì bë : « Nakapagigù imi kewaga ni nakauta buku, wakègu mbeyi kaibo bë nosyi kusili wa munqóngbo ? Budi a nemì, yegù mbeyi nakukwilyo budi wa. » Buku oumo ndi ligbesi lasi, Bokobi okwo.

Mamaki, yanga kamusilyo na wai dakù nino mikogo na iyì, ni makosononigù. Bibilia a gonì katibikya bë takigisonitogù bonye ka bonye.

Ikpikogo na Ev. Joseph MONDAMBONGWE.

Ikobu

Bomika-mama, ukononi mbeyi bœyc ambokü Ikobu
imwisiso ndi mino, ni yangya abedulini.

Ikobu a ndi na wai dakü bœyc ka Zangïya.

Balükü baba bi niba, bapananaga ndi kugbe. Bikogo
ndi dididi, luki limoti, bakpakyaganaga ndi pa imoti aka; iki ka
bakpaka, ka masikidangi, ka basoko, gütugü se riye yanî.
Wakamina ndi Ikobu iba kyε waminini gönü Zangïya. tkü mbeyi yo
yanza bœyc !

Kumbuso wa masye, lunga niç balikyaga bœc yangya
usilyo ndi. Balükü bakengilaga ndi gütugü bœc bolubogi
masikidangi, ni bosì bakegü kainisono. Bakengila gönü kalikaga
mañombü, bagalapi, bakü mupalü mana manda, gütugü mbeyi
kobokiso aka.

Pisi ya kinisono no buyi odoku

ndi na iɓu yarur. Basa kainisono ka basoko gutesgu ka ndabu ya Mungu aka. Botu nibay Zangiya a ndi no boyu atinikaga ndi bayasi bitututu, aluktu obubo ndi bitu. Ikogo kwa ndi ka ndabu aka bidu, anakunga Kunzi be kasonitogu baka. Indaga kwa ndi kakisa malili ikani katuga libo no biti, kye bambanzu bakikoni katiba.

Wai dak iɓeyo ka ikobu ikogo kwa ndi iyi ɓegeyo. Luki limoti, atu mbeysi ndi bata iyi na igboigbo ya patal u yimoti na ya simizi. Animuso kwa be : « Ɓegboigbo ba ya botu bi nibayi kaputikana se riye kwa, nigya kwa imi bun ? »

Masye makpu bakosilyonogigu ndi bata. Ikobu anatamana be wai dak iɓeyo ka Zangiya okwoni ndi. Zangiya anatamanaga gon iyi be ikobu okwoni ndi.

Niyɔ Ikobu ɔna bεyɔ, ɔnda ka bonzikabu, kakunga kukwakbu, kye kegɛ ndi kapa bε okwi kwa abe mukɔti. tyi aka na ngama ka bonzikabu bε : « Ngama, nakapa kukwakbu, kye obili a kwa na imi warupu kugbe, botu esyonu kwa baisyo gonit. »

Ngama ka bonzikabu aka na iyit bε : « Woduku binza, togoni ka ngura. » Ngama umaka bonzikabu, baga ndi na Ikobu ka ngura niyɔ bumwɔgo ndi mino bambanzu, balikyaga ndi bε ikpukpukusso sa mu.

Ko pisi, Zangiya ubimya, ni a iyit ka ndabu aka, abiɛya bε : « Kunzi baba, Ikobu a ndi bata ka obili aka ? » Amaka ndi ngama ka bonzikabu, abiɛya bε : « Baba, kikiliki, doniku mbeyi kunu, nakegɛ no ngu yipupo ku mo mino kye na ndumbu. »

Ngama odoku. Zangiya amuuso bε : « Makainda na Ikobu yanit ? »

Ngama aka na iyit bε bakaında kamwo kye iyit gonit no okungi kukwakbu. Zangiya abiɛya ndi ngama bε : « Ngama, makamwo Ikobu, modoku kɛpá botu kakì nopupi na boyu kunzi. » Ngama obingisyo ndi. Niyɔ Ikobu ukana liyu ka Zangiya, abiɛya ngama bε : « Hiii baba, ipilyono baka, no bi kapanda ambe imi aka kwa no na wakangya. » Luki limoti, ni bakamukonigɛ bata. Binda ndi na

iyi banaluto bidakpa-dakpa ka ngupa, babuma ndi na bengbingili abe nzuka, bamwɔ, bodoku na botu kaki bapá Zangiya. Zangiya opupo ndi kunzi, apunga kakpakyana.

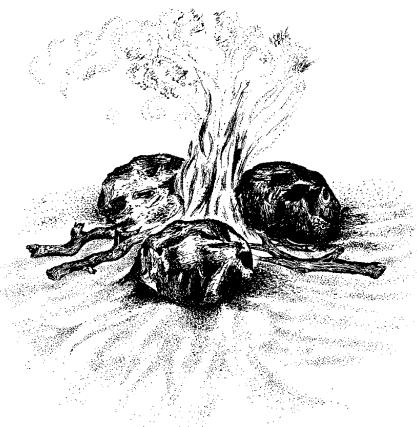

Waia, wakotomononitɔu bε iω aka nɔ wa na yangya. Mεtε wagɔgo atε gɔni na yangya yagɔgo kaukitaga iω. Yangya kusu, tapini Kunzi mεdɔngɔni bεyɔ Zangiya agya ndi mino.

Ikpikogo na Jean-Pierre KAMENABAKE

Nza

Kumbuso wa kukwakʉ ka mama, baba emigiso bata ndi
ka ɨkɔlɔ. Lisyɛ limoti, nigoku ndi ka ɨkɔlɔ, taga na babengeni
kanyɔgɔ magʉna. Tanyɔ ndi makpʉ. Nigoku ndi nomu ko mikya
mʉmbi baka bìgbʉ nasʉma magɔgɔ kusili wa netike.
Nasʉkʉsa nímɔ na ndi kaamba bìngɔ ni nosukwogini.

Nousyo buku kʉsɔ wa mʉsikatʉ nímɔ mazʉ, nomoso ka
mbíkɛ, napʉnga kapipa buku. Yækɪ misa kɛgʉ gutugʉ ndi bɛgɛyɔ,
namakya ndiko yakpʉ, muki bindengbu-ndengbu abɛ bakiko
kaupipa bangbʉ. Nakıngila ndi ambɛ nousyi buku bɛnɛ, mame !
Muki emingyo ka basɔngʉ abɛ mʉngʉfʉ, naga yamama bɛyɔ kʉ,
engbomiso miso bìgwɛ.. Lisyɛ nílɔ a ndi na ɨmɨ asɨ lanyɛ aka.

Yekî bomoyi bo buku bakegu ndî bêgeyô, tîngâ bë mbîkë ya maguna anitotisoku, igbukumisyo wasî bigbukuku. tmi aka ndî bifu ambe noikosi mbîkë. Mame ! tngâ bë mûga anopupoku na mafu esumbo ka takpa binye ! Kufokukô evukula ndî, evidiko bikpoto abe bakamakya musi wadé ka molingo mazu.

tmi aka libulu bîre. tmi aka bë : « Hebe, ambe yangya a yanye na imi, mama kokwi ndî iba nakegu kaigyogyiso bëne. » Nagama ndî bindi.

Niyô muzuzula ebedulo bêye, nza esyo lingunû aka. Maguna a kûwa ndî bingbekpele ka litombu wa, ni kufokukô nîkwo sbabala kwô.

Kinili babîkyaga bë walyalya bipoli-poli iba nzuyî akayimukana binza gonî.

Nibo ndî lingunû na lisyé niô ambe amakù kokwo iba kyé wongyoni.

Bomika-mama, abakù na amakù bûkusa gütugu, Yeso Klisito kusigû.

Ikpikogo na André NDAGBA

I. Liliko a na mayʉ kʉñcʉmʉ (9 Voyelles) nima :

1. a : atanga, papanga, pata,...
2. e : mambyembye, mayeye, kyekye,...
3. ε : nεgbεlε, kpεkpεlε, pεtε,...
4. i : ititi, igbi, imi, ...
5. ɿ : lɪsɪsɪ, lɪmbɪ, ɿmɪ, tɪtɪ, ...
6. o : mongongo, moyo, ...
7. ɔ : ɔlɔ, kɔngɔgɔ, ...
8. u : kungungu, kuku, ...
9. ʉ : mʉfʉlʉ, mʉngʉngʉ, mbʉngʉ, ...

II. Bobobo (les consonnes) ba mʉdɔngɔnɪ abe nɪbɔ ba Kiswahili.

Luki limoti :

b itangʉlagɑ di na b	
b ,...	b
babɑ, bɑbɑ	baba, basa, ...
d itangʉlagɑ di na d	
d	d
dfunga, dʃuku-dʃuku	dudu, dungo

III. r : Opupilogo ka bongbingo bəmoti-bəmoti aka ka Liliko :

- Ko mino nɪmɔ otukyoku ka batʉ bagɔgɔ:
ɿdragbɪnza, atraba, ...
- Opupilogotʉ gɔnɪ ka ibukuso (Idéophones) : arrr !
rirrr !
- Opupilogotʉ gɔnɪ ko Bilisyo : rigo ! rigo !

IV. Bobobo bi nɪba bəkegʉ ka Liliko : C, Ch, J, Q, X